

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Antonína Koukala ve věci **žalobce: R. M.**, zastoupený JUDr. Jiřím Cehákem, advokátem, se sídlem Generála Svobody 788, Nový Bor, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7**, o kasační stížnosti proti rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 17. 7. 2003, č. j. 59 Az 287/2003, spojené s návrhem na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se **z a m í t á**.
- II. Žalovanému se **n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím **ministra vnitra ze dne 22. 1. 2003**, č. j. OAM-387/AŘ-2002 bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí žalovaného, ze dne 12. 6. 2001, č. j. OAM-4168/VL-14-03-2001, o neudělení azylu a zamítnutí a rozklad žalobce, když se odvolací orgán zcela ztotožnil s výrokem napadeného rozhodnutí žalovaného, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o udělení azylu a to jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, („zákon o azylu“) s uvedením, že azyl se podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu neuděluje. Žalovaný ve výroku uvedl též, že na žalobce se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce dne 18. 2. 2003 žalobu, kde uvedl nesouhlas s rozhodnutím žalovaného s tím, že v napadeném rozhodnutí nebyly uvedeny žádné skutečnosti pro neudělení azylu z humanitárních důvodů, tedy podle ustanovení § 14 zákona o azylu, uvedl dále, že žalovaný se nikterak nezabýval možnými důvody hodnými zvláštního zřetele, na jejichž základě měl žalovaný udělit žalobci azyl.

O žalobě rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 17. 7. 2003, č. j. 59 Az 287/2003 tak, že ji zamítl. V odůvodnění svého rozsudku se soud žalobními body podrobně zabýval, uvedl, že žalobce jako důvody své žádosti o udělení azylu na území ČR uváděl opakovaně snahu legalizovat svůj pobyt na území ČR, neboť zde má perspektivní zaměstnání a snoubenku, se kterou se chce oženit a zde žít, naproti tomu na Ukrajině nemá žádné zázemí. Takové žalobní body nelze v žádném případě podřadit pod důvody, pro které lze udělit azyl ve smyslu § 12 zákona o azylu. K námitce žalobce, že se na území České republiky zdržuje sedm let a hodlá zde zodpovědně založit rodinu a tyto důvody že měly být posouzeny jako důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, soud uvedl, že takovou námitku neshledal důvodnou a vysvětlil, že podle ustanovení § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod udělení azylu podle § 12. Soud vyložil, že udělení humanitárního azylu je zcela na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu tedy z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Protože žalovaný řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci žalobce, tak i stav v zemi jeho původu, pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když žalobce o udělení humanitárního azylu ve správním řízení ani nežádal a neuváděl důvody hodné zvláštního zřetele. Z uvedených důvodů Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost.

Kasační stížností podanou k poštovní přepravě dne 4. 8. 2003 napadá stěžovatel uvedený rozsudek soudu a trvá na tom, že rozhodnutí žalovaného - ze dne 22. 1. 2003, č. j. AOM-387/AR považuje za nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky, týkající se volného uvážení ministra vnitra ve věci udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud uvedené rozhodnutí zrušil a vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Dne 7. 8. 2003 obdržel Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci další podání, k poštovní přepravě předané žalobcem dne 6. 8. 2003, označené jako oprava kasační stížnosti, z důvodu připojení žádosti o přiznání odkladného účinku, označené jako kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 17. července 2003, č. j. 59 Az 287/2003–17, obsahem kasační stížnosti však opět brojí stěžovatel proti rozhodnutí žalovaného a jeho posouzení podmínek pro udělení humanitárního azylu.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti, po výzvě soudu své vyjádření, v němž uvedl, že kasační stížnost je, dle jeho názoru, nedůvodná, odkazuje na řádně vedené správní řízení a rovněž tak důkladně odůvodněný rozsudek krajského soudu, uvedl, že stěžovatel měl v průběhu správního řízení možnost se vyjádřit ke všem důvodům jeho žádosti o azyl, uvést vše, co považoval za podstatné, důvody jím uváděné byly vždy jen snahou o legalizaci jeho pobytu, stěžovatel tedy nemůže tvrdit v žalobě, že byl krácen na jakémkoli právu, neboť právo na azyl tak, jak stěžovatel uvádí, tedy z důvodů uvedených v § 14 zákona o azylu, žadatel nemá. Ani uzavření sňatku není, důvodem zvláštního zřetele hodným pro udělení humanitárního azylu, pro legalizaci pobytu jsou určeny přímo jiné zákonné instituty. Z uvedených důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti podané kasační stížnosti, přezkoumal tedy nejprve, zda kasační stížnost je podána včas a zda je přípustná.

Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, a bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení tohoto usnesení. Zmeškání lhůty pro podání kasační stížnosti nelze prominout.

Rozsudek soudu, napadený kasační stížností, byl stěžovateli doručen 21. 7. 2003, kasační stížnost byla podána 4. 8. 2003, doplněna byla podáním poštovní přepravě dne 6. 8. 2003 a byla podána včas.

Další podmínkou řízení o kasační stížnosti je její přípustnost.

Podle ustanovení § 106 s. ř. s. musí kromě obecných náležitostí podání kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno. Ustanovení § 37 s. ř. s. platí obdobně.

Jak je z označení kasační stížnosti zřejmé, stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu, kterým byla jeho žaloba zamítnuta, v celém obsahu kasační stížnosti vytýká vady rozhodnutí žalovaného, a domáhá se rovněž jeho přezkoumání.

Podle ustanovení § 102 s. ř. s. je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále stanoveno jinak.

Nejvyšší správní soud po zvážení všech okolností přihlédl ke skutečnosti, že i když obsahem kasační stížnosti stěžovatel brojí převážně proti rozhodnutí žalovaného, v označení kasační stížnosti i v jejím obsahu uvedl, že napadá rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, posoudil takovou stížnost jako přípustnou a jako takovou ji projednal. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud poté, co přezkoumal kasační stížnost po stránce formální a dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána včas a je přípustná, zabýval se jejími důvody.

Kasační stížností namítá stěžovatel, že napadený rozsudek soudu je nezákonný pro nedostatek důvodů a trvá na tom, aby byl přezkoumán výrok krajského soudu o tom, že na udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu není subjektivní nárok. Namítá, že správnímu soudu v pojetí moderního soudnictví přísluší přezkoumávat, zda správní orgán správně použil správní uvážení, za důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu uvádí úmysl stěžovatelův uzavřít manželství se svou snoubenkou a moci tak zůstat v České republice. Z uvedených důvodů navrhuje, aby byl usnesením přiznán odkladný účinek této kasační stížnosti a vydán rozsudek, kterým se napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, ze dne 17. 7. 2003, č. j. 59 Az 287/2003 zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud je při přezkoumání rozsudku soudu, napadeného kasační stížností vázán důvody kasační stížnosti; to však neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale je nesprávně vyložen.

Nejvyšší správní soud však v kasační stížnosti napadeném rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci takovou vadu neshledal. Takové výtce stěžovatele nemůže Nejvyšší správní soud přisvědčit, neboť ze správního spisu je zcela zřejmé, z jakých důkazních prostředků žalovaný vycházel, jaké informace a zprávy o stavu v domovské zemi stěžovatele měl k dispozici. Z rozsudku napadeného kasační stížností je rovněž tak zřejmé, že se soud zabýval námitkami stěžovatele uplatněnými v žalobě, když rovněž mimo jiné uvedl, že správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci žalobce, tak i stav v zemi jeho původu a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když žalobce o udělení humanitárního azylu ve správním řízení nežádal a důvody hodné zvláštního zřetele, které by udělení takového azylu odůvodňovaly, rovněž neuváděl.

Námitka stěžovatele, uvedená v kasační stížnosti, že stěžovatel neuvedl požadavek udělení humanitárního azylu před správním orgánem, neboť jej nedokázal při azylovém pohovoru specifikovat, nemůže mít již vliv na výrok rozhodnutí o této kasační stížnosti.

Pokud tedy svého práva navrhnout důvody pro udělení humanitárního azylu stěžovatel nevyužil, ač k tomu měl řádnou příležitost, nelze se žalobou, ani kasační stížností takového stavu domáhat, jak ostatně krajský soud správně uzavřel.

Rozhodování soudu o kasační stížnosti je ovládáno principem kasace, k typickým znakům tohoto systému opravného řízení patří, že činnost opravného soudu je zaměřena pouze na přezkoumání napadeného rozhodnutí po stránce právní. To znamená, že skutkovým základem pro rozhodnutí opravného soudu se mohou stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí. Jakákoli změna skutkového stavu a další dokazování před opravným soudem jsou již zpravidla nepřijatelné. Opravný soud je kromě toho vázán jak mezemi opravného návrhu, tak i v něm uplatněnými důvody.

Z odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku je zřejmé, že jsou jasně označeny důkazy, z nichž žalovaný čerpal svá skutková zjištění, skutkový stav byl zde přiléhavě právně posouzen.

K nově uplatněné námitce stěžovatele, že v jeho případě měl žalovaný posoudit i důvod pro přiznání azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu, tedy zvážit humanitární důvody, soud správně vyložil, že na udělení azylu není subjektivní právo, protože se jedná o správní uvážení žalovaného, proto takový závěr žalovaného soud nezkoumal.

Správní uvážení je institutem správního práva, který přichází v úvahu tehdy, jestliže s existencí určitého skutkového stavu není, v příslušné právní normě, jednoznačně spojen jediný nutný právní následek. Ve správním právu přichází v úvahu tam, kde jsou pro to dány objektivní předpoklady, normy správního práva svou konstrukcí a svým obsahem umožňují, aby orgány veřejné správy po zvážení předmětných okolností zvolily jedno z více danou právní normou předvídaných řešení. Správní orgán pak v každém takovém případě určuje v mezích daných mu vždy příslušnou normou správního práva konkrétní způsob řešení sám. Smysl správního uvážení spočívá v jeho objektivizovaném uplatňování, proto správní uvážení nemůže znamenat libovůli správních orgánů a vést k jejich objektivně nepodloženým závěrům.

Udělení azylu z humanitárních důvodů je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je skutečně věcí diskrečního oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl.

Protože institut azylu slouží k ochraně osob, které jsou na území států, jehož jsou občany, pronásledováni, nelze takový institut využít k legalizaci pobytu cizince na území České republiky z důvodů, jež nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu ve smyslu zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud jen připomíná, že k legalizaci pobytu cizince na území České republiky slouží jiné právní instituty.

Nejvyšší správní soud se zcela ztotožnil se závěrem soudu i správního orgánu, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by svědčily o důvodech hodných mimořádného zřetele, které by mohly být důvodem pro udělení humanitárního azylu.

Proto žalovaný správní orgán i soud prvního stupně postupovaly správně, když důvody uplatňované stěžovatelem neshledaly jako důvody k udělení azylu a podle toho rozhodly.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Protože úspěšný žalovaný žádné náklady neuplatňoval, ostatně mu žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, soud mu náhradu nákladů nepřiznal.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. října 2003

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu, Ph.D., JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Marie Turkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové, Ph.D. v právní věci žalobce: [redacted], zast. JUDr. Pravoslavem Svobodou, advokátem se sídlem Údolní 8, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 11. 2010, č. j. 16 Az 12/2009 - 108,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Dne [redacted] žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne [redacted], tak, že žalobci se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

Zmíněné rozhodnutí žalovaného žalobce napadl žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem.

V žalobě uvedl mj. skutečnosti, které nemohl dle svého tvrzení uvést již v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jelikož mu nebyly v té době známy a jelikož nedisponoval žádnými důkazy o nich. Především žalobce uvedl, že jeho otec je [redacted] aktuálně stíhán pro trestný čin [redacted]. Vzhledem k zahájení zmíněného

trestního stíhání byl otec žalobce vzat do vazby. Žalobce dále v žalobě tvrdil, že i on byl obviněn z trestného činu [REDAKCE], protože po něm bylo vyhlášeno mezinárodní pátrání.

K prokázání uvedených tvrzení žalobce soudu předložil následující písemnosti: originál usnesení [REDAKCE], kterým bylo rozhodnuto o vzetí do vazby otce žalobce, originál usnesení [REDAKCE], kterým bylo oznámeno pátrání po žalobci.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 10. 2. 2010, č. j. 16 Az 12/2009 - 53, žalobu jako nedůvodnou zamítl. V odůvodnění rozsudku se ztotožnil se závěrem žalovaného, že s ohledem na skutečnosti uváděné žalobcem v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a posléze v průběhu správního řízení nebyly v posuzovaném případě naplněny podmínky pro udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany.

Udělení některé z forem mezinárodní ochrany pak dle krajského soudu neodůvodňují ani skutečnosti, které žalobce nově uvedl až v žalobě proti předmětnému rozhodnutí žalovaného. Za neopodstatněné považoval soud především tvrzení žalobce, že mu v případě návratu do vlasti hrozí uvěznění v souvislosti s jeho obviněním z trestného činu [REDAKCE]. Listiny, které k prokázání těchto tvrzení žalobce spolu s žalobou soudu předložil a jimiž byl proveden důkaz v rámci nařízených jednání, totiž prokazují pouze tolik, že pro trestný čin [REDAKCE] je stíhán otec žalobce [REDAKCE].

[REDAKCE]. Ve vztahu k osobě žalobce však z obsahu zmíněných listin dle názoru krajského soudu pouze vyplývá, že žalobce byl předvolán na policejní orgán, ale nedostavil se. Policejní orgány se proto snažily zjistit místo pobytu žalobce, přičemž konstatovaly, že žalobce opustil [REDAKCE], ačkoliv dříve dobrovolně podepsal slib o nevycestování. Z toho důvodu po něm bylo vyhlášeno mezinárodní pátrání. Krajský soud tedy shrnul, že z obsahu předložených listin rozhodně nelze učinit závěr, že by byl žalobce trestně stíhán právě pro trestný čin [REDAKCE]. Nadto zdůraznil, že takový závěr potvrdil i sám žalobce, když při jednání u soudu vypověděl, že se toliko domnívá, že je pro trestný čin [REDAKCE] ve vlasti stíhán, jelikož otcí sděloval informace [REDAKCE], na které se ho otec cíleně ptal. Žalobce však zároveň uvedl, že nevěděl, komu dále tyto informace otec poskytuje. Krajský soud dále zdůraznil, že žalobce si byl dle vlastní výpovědi vědom toho, že popsáním jednáním porušuje povinnost mlčenlivosti. Musel si tedy být dle názoru soudu vědom i případných následků porušení této povinnosti.

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 2. 2010, č. j. 16 Az 12/2009-53, Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 - 76, zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud nejprve konstatoval, že dle skutkových okolností případu, jak vyplynuly z žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany a z dalšího průběhu správního řízení o mezinárodní ochraně, neměl žalobce v zemi původu žádné potíže z azylově relevantních důvodů [tj. že v daném případě chyběl kauzální nexus mezi tvrzenými potížemi a důvody pronásledování taxativně uvedenými v § 12 písm. a) a b) zákona o azylu].

Z pohledu možného udělení doplňkové ochrany Nejvyšší správní soud, shodně se soudem krajským, posoudil tvrzení žalobce uváděná v řízení před správním orgánem jako neopodstatněná, a to především s ohledem na jejich nepravděpodobnost a vysokou míru rozporů a nelogičnosti v jednotlivých výpovědích žalobce. Nejvyšší správní soud tudíž dospěl k závěru, že krajský soud nepochybil, když konstatoval, že žalovaný si v rámci řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany opatřil dostatek důkazů, na jejichž základě zjistil v dostatečné míře skutkový stav věci, a ten posléze v kontextu platné právní úpravy také správně vyhodnotil.

Nejvyšší správní soud však shledal v dále uvedeném rozsahu důvodnou stížní námitku směřující k újmě, jež by žalobci v případě jeho návratu do vlasti hrozila v souvislosti s tvrzeným trestním stíháním jeho osoby pro trestný čin [REDACTED].

Předně poukázal na usnesení [REDACTED] o oznámení o pátrání po obviněném, jež bylo provedeno k důkazu při jednání krajského soudu. Nejvyšší správní soud konstatoval, že podle zmíněného usnesení byl žalobce předvolán na policejní orgán za účelem vyšetřování trestného činu [REDACTED], přičemž žalobce je v písemnosti označen jako obviněný. Dle Nejvyššího správního soudu je tedy logicky i jazykově nejpravděpodobnějším výkladem předmětné listiny výklad, podle kterého byl žalobce v zemi původu obviněn z trestného činu [REDACTED]. Krajský soud přesto dospěl k jednoznačnému závěru, že z obsahu předmětné písemnosti takovou skutečnost rozhodně vyvodit nelze.

K argumentaci krajského soudu, podle níž žalobce při jednání u soudu vypověděl, že se toliko domnívá, že je pro trestný čin [REDACTED] ve vlasti stíhán, Nejvyšší správní soud připustil, „že v rámci účastnického výslechu provedeného během jednání konaného dne [REDACTED] stěžovatel uvedl, že nevěděl, co jeho otec dělá a s kým spolupracuje, ale že se domnívá, že pokud mu jeho otec zajistil [REDACTED] Zároveň však v rámci stejného výslechu doslovně vypověděl, že nejenom jeho otec, ale i on sám je stíhán pro trestný čin [REDACTED], protože je také hledán. Ve stejném smyslu se za stěžovatele vyjádřil i jeho zástupce, když v průběhu jednání konaného [REDACTED] uvedl, že vzhledem k událostem, které stěžovatele v zemi původu potkaly, nechtěl zde stěžovatel dále žít [REDACTED]“.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, neboť dospěl k závěru, že skutkové závěry krajského soudu ohledně tvrzení žalobce, že je v zemi původu stíhán pro trestný čin [REDACTED], nenalézaly oporu v soudním spise, tedy že krajský soud při právním posouzení věci vycházel ze skutkového stavu, který neměl oporu v provedeném dokazování, resp. byl s ním v rozporu, v důsledku čehož zatížil řízení vadou, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud přitom zdůraznil, že krajský soud bude muset v dalším řízení zohlednit rovněž skutečnost, že žalobcem uváděné a příslušnými listinami, které byly předmětem dokazování před krajským soudem, dokladané skutečnosti nastaly až po té, co žalovaný o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany rozhodl, [REDACTED].

Nejvyšší správní soud poukázal na § 75 odst. 1 s. ř. s., podle kterého soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, jenž tu byl v době rozhodování správního orgánu. Z uvedeného ustanovení, jak Nejvyšší správní soud podotkl, by mohlo být dovozováno, že krajský soud nemůže k těmto novým skutečnostem, které nastaly v době po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, přihlížet, neboť nemohly zpětně ovlivnit zákonnost rozhodnutí žalovaného k datu jeho vydání. Nejvyšší správní soud nicméně připomněl, že při své rozhodovací činnosti se již zabýval otázkou možného odchýlení se od procesní normy obsažené v § 75 odst. 1 s. ř. s., přičemž dospěl k závěru, že z tohoto jinak kogentního ustanovení existují výjimky. Takovou výjimkou je také případ, kdy je závazné procesní pravidlo prolomeno jinou právní normou, jež požívá aplikační přednosti. Nejvyšší správní soud dále poukázal na to, že ve vztahu k § 75 odst. 1 s. ř. s. takovou normou jistě budou ve světle čl. 10 současného znění Ústavy ČR i články 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publikované pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“), které je třeba pod úhlem

mezinárodněprávní zásady „*non-refoulement*“ vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila. K provedení zmíněných mezinárodněprávních závazků, které respektuje nejen Česká republika, ale i ostatní členské státy jakož i orgány a instituce Evropské unie, pak dle Nejvyššího správního soudu slouží právě § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu.

Pokud tedy v dané věci nastala situace, kdy žalobce v řízení před soudem uvádí skutečnosti, které nastaly až po právní moci rozhodnutí správního orgánu ve věci mezinárodní ochrany, a zároveň se o těchto skutečnostech lze domnívat, že by mohly být relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu, neboť žalobce tvrdí a dokládá výše zmíněnou listinou, že je [REDAKCE] stíhán pro závažný trestný čin [REDAKCE] a hrozí mu tedy mj. trest odnětí svobody v podmínkách [REDAKCE] vězeňství, je na krajském soudu, aby v dalším řízení zvážil, zda v daném případě existují dostatečné záruky, že i v případě postupu soudu podle § 75 odst. 1 s. ř. s., tedy v případě nepřihlédnutí k výše uvedeným okolnostem nastalým až po rozhodnutí správního orgánu a tomu odpovídajícího zamítnutí žaloby zde existují dostatečné právní záruky, že nedojde k nucenému vycestování žalobce do země původu dříve, než budou k tomu příslušným správním orgánem dostatečně zváženy tyto nové okolnosti, a to ať již z hlediska možných důvodů pro udělení doplňkové ochrany v rámci případného nového řízení podle zákona o azylu či z hlediska obdobných důvodů znemožňujících vycestování cizince v režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

Nejvyšší správní soud tudíž uzavřel, že krajský soud se bude muset v dalším řízení zabývat především možnostmi žalobce podat si novou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž by mohl uplatnit nové důvody, a to podle současného právního stavu, tedy po novele zákona o azylu provedené zákonem č. 379/2007 Sb. [viz zejm. § 10a písm. e) zákona o azylu v účinném znění]. Vzhledem k tomu, že žalobci již bylo uděleno správní vyhoštění, bude muset krajský soud dále hodnotit také právní úpravu podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle níž je správní vyhoštění podmíněno závazným stanoviskem Ministerstva vnitra, že v konkrétním posuzovaném případě nejsou dány důvody znemožňující vycestování cizince do státu, jehož je státním občanem, ve smyslu § 179 téhož zákona. Zde Nejvyšší správní soud poukázal na ustanovení § 120a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, podle kterého platí, že vzniknou-li důvody znemožňující vycestování cizince po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění, vydá policie postupem podle § 101 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), nové rozhodnutí ve věci, k čemuž si opět musí vyžádat již zmiňované závazné stanovisko ministerstva. Nejvyšší správní soud konečně zdůraznil, že krajský soud je povinen hodnotit tyto možné právní nástroje pro uplatňování principu „*non-refoulement*“ nikoliv pouze v obecné rovině, ale vzhledem k osobě žalobce a konkrétním okolnostem jeho věci.

V kontextu výše uvedeného pak již Nejvyšší správní soud toliko shrnul, že pokud by krajský soud shledal uvedené záruky v daném případě dostatečnými pro respektování principu „*non-refoulement*“, nebude vzhledem k § 75 odst. 1 s. ř. s. třeba, aby se novými skutkovými okolnostmi v tomto řízení dále zabýval. Pokud by je naopak dostatečnými neshledal, pak bude povinen ponechat procesní pravidlo vyplývající z § 75 odst. 1 s. ř. s. stranou a tyto nové okolnosti bude muset po případném doplnění dokazování řádně zhodnotit z toho hlediska, zda odůvodňují udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu. Pokud by v takovém případě tyto důvody shledal opodstatněnými, bude povinen rozhodnutí žalovaného zrušit

a zavázat ho právním názorem, podle něhož má být žalobci udělena doplňková ochrana. Pro úplnost pak Nejvyšší správní soud podotkl, že krajský soud bude oprávněn zrušit rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátit k dalšímu řízení také v případě, kdy neshledá v této věci dostatečné záruky pro respektování principu „*non-refoulement*“, ale zároveň dospěje k závěru, že nemá dostatečný skutkový podklad pro posouzení nových důvodů pro udělení doplňkové ochrany a že by jeho doplnění vyžadovalo natolik rozsáhlé dokazování, jež by přesahovalo rámec dokazování před správními soudy a mohlo by být lépe a hospodárněji provedeno v řízení před správním orgánem.

V novém řízení krajský soud rozsudkem ze dne 1. 11. 2010, č. j. 16 Az 12/2009 - 108, žalobu opět zamítl.

Krajský soud v tomto řízení nařídil jednání, při kterém žalobce prostřednictvím svého zástupce mimo jiné uvedl, že jeho otec byl v mezidobí [redacted] odsouzen pro [redacted], za což byl potrestán odnětím svobody na jedenáct let. Obvinění v této věci pak bylo dle tvrzení žalobce rozšířeno i na jeho osobu a osobu jeho manželky. Tyto skutečnosti žalobce doložil následujícími listinami: (1) usnesením vyšetřovatele úřadu vyšetřování, [redacted], kterým byl žalobce uznán podezřelým ze spáchání trestného činu [redacted] a jímž bylo dále rozhodnuto o zahájení trestního řízení [redacted]; a (2) usnesení vyšetřovatele úřadu vyšetřování, [redacted], kterým bylo rozhodnuto o zajištění na dobu pěti let veškeré korespondence žalobce v místě jeho bydliště v zemi původu a dále o provedení prohlídky této korespondence a zabavení těch zásilek, jež souvisí s daným trestním řízením; z odůvodnění tohoto usnesení vyplývá, že proti žalobci již v té době bylo vedeno trestní řízení pro trestný čin [redacted].

Žalobce dále poukázal na to, že uvedené skutečnosti doložené zmíněnými listinami nastaly až [redacted], a žalobce je tudíž nemohl uplatnit již v řízení o mezinárodní ochraně. Předmětné listiny si pak žalobce opatřil teprve v nedávné době, [redacted].

Žalobce dále vyjádřil obavu, že předmětné obvinění by mohlo být v zemi původu žalobce posuzováno nestandardně, neboť by v této věci pravděpodobně rozhodovala zvláštní komise, nikoli soud. Dále pak zdůraznil, že pokud by se museli vrátit do vlasti, byli by žalobce i jeho manželka hned na státních hranicích zatčeni a jejich syn by byl pravděpodobně umístěn v dětském domově. V této souvislosti žalobce poukázal na práva na soukromý a rodinný život, práva dítěte a dále na práva podle článku 3 Úmluvy. S ohledem na uvedené se žalobce domnívá, že krajskému soudu nic nebrání v tom, aby uvedené nové skutečnosti při posouzení zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí zohlednil.

Pověřený pracovník žalovaného pak v průběhu jednání odkázal na výše citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, ve kterém tento soud konstatoval zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a zároveň neshledal ani žádná procesní pochybení, kterých by se žalovaný v průběhu řízení o mezinárodní ochraně dopustil. Dále žalovaný zdůraznil, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 2. 2010, č. j. 16 Az 12/2009 - 53, toliko s odkazem na nové skutečnosti, žalobcem uplatněné až v průběhu řízení před správními soudy. Žalovaný má za to, že v daném případě jsou dány záruky pro zachování principu „*non-refoulement*“, když žalobci nic nebrání v tom, aby si podal novou žádost o udělení mezinárodní ochrany. V daném případě je proto dle jeho názoru na místě respektovat § 75 odst. 1 s. ř. s. Konečně žalovaný podotkl, že nucené opuštění České republiky

nebylo předmětem přezkoumávaného správního řízení ve věci mezinárodní ochrany, ale řízení o správním vyhoštění. Žalovaný se nicméně domnívá, že pokud by žalobce neuspěl v řízení o mezinárodní ochraně, byl by princip „*non-refoulement*“ respektován i v řízení ve věci správního vyhoštění.

Krajský soud se v dalším řízení, vázán výše uvedenými závěry Nejvyššího správního soudu, zabýval především možností žalobce podat si novou žádost o udělení mezinárodní ochrany, a to ve světle § 10a písm. e) zákona o azylu, ve znění novely provedené zákonem č. 379/2007 Sb. Dospěl přitom k závěru, že listiny, jimiž byl při jednání veden důkaz (krajský soud poukázal především na zmiňované usnesení ze dne 27. 9. 2009) obsahují nové skutečnosti, tj. takové skutečnosti, které v posuzovaném případě nebyly předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany před správním orgánem, a to bez vlastního zavinění žalobce. S ohledem na obsah usnesení ze dne 18. 8. 2009 o zajištění poštovně telegrafních a jiných zásilek, provedení jejich prohlídky a jejich zabavení pak krajský soud dospěl k závěru, že žalobce si předmětné listiny mohl obstarat toliko nestandardní cestou, v daném případě dle svého tvrzení prostřednictvím sestry, což nepochybně mohlo trvat delší dobu. Vzhledem k uvedenému tedy krajský soud dospěl k závěru, že nová žádost o udělení mezinárodní ochrany, již žalobce opřel o zmíněné skutečnosti, bude přípustná. Přípustnost takové nové žádosti pak dle jeho názoru v daném případě představuje záruku zachování principu „*non-refoulement*“.

Krajský soud dále zdůraznil, že řízení o správním vyhoštění a s ním související závazné stanovisko Ministerstva vnitra o tom, že vycestování žalobce je možné, není předmětem daného řízení před soudem, neboť nesouvisí s přezkoumávaným řízením o mezinárodní ochraně. Vzhledem k § 120a odst. 2 zákona o pobytu cizinců má nicméně krajský soud za to, že i v případě, že by žalobce nebyl s novou žádostí o udělení mezinárodní ochrany úspěšný, byly by zde dány dostatečné záruky pro respektování principu „*non-refoulement*“. Tento závěr je dle krajského soudu posílen i tím, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu jsou závazná stanoviska ministerstva soudně přezkoumatelná.

Vzhledem k uvedenému tedy krajský soud postupoval v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. a vyšel při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí toliko ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Skutečnosti, k nimž došlo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tudíž nezohlednil.

Žalobce (stěžovatel) napadl i tento druhý rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem včasnou kasační stížností, jež opřel o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel tedy namítal nezákonnost napadeného rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení.

Stěžovatel předně poukázal na to, že s ohledem na naléhavost případu napadá uvedený rozsudek krajského soudu kasační stížností v době, kdy mu ještě nebylo doručeno jeho písemné vyhotovení.

Konkrétně pak stěžovatel napadá závěr krajského soudu, podle kterého bylo v posuzovaném případě na místě postupovat podle § 75 odst. 1 s. ř. s., tedy nepřihlédnout při přezkumu zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí k novým skutečnostem, jež stěžovatel uplatnil teprve až v řízení před soudem, neboť s ohledem na konkrétní okolnosti posuzovaného případu existují dle názoru krajského soudu při takovém postupu dostatečné záruky pro respektování principu „*non-refoulement*“, především pak možnost podat novou žádost o udělení mezinárodní ochrany.

Stěžovatel namítá, že v praxi naopak neexistuje dostatečná záruka, že postupem cizinecké policie nedojde k neprodlenému nucenému vycestování stěžovatele do země původu ještě dříve, než budou příslušným správním orgánem zvaženy nové skutečnosti.

Stěžovatel dále poukázal na to, že s ohledem na nové skutečnosti je základním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany spolupráce stěžovatele na [REDAKCE], pro kterou je trestně stíhán, tj. důvod politický. Tyto skutečnosti byly v řízení před krajským soudem dostatečně prokázány obsahem listin, jež stěžovatel soudu za tímto účelem předložil. Dle stěžovatele bylo tudíž na krajském soudu, aby se těmito skutečnostmi sám zabýval a vyhodnotil je z pohledu možného přiznání některé z forem mezinárodní ochrany.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na argumentaci, podle které žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, což ostatně, jak žalovaný zdůraznil, potvrdil ve svém rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, rovněž zdejší soud. Pokud posléze stěžovatel v řízení před soudem uvedl skutečnosti nové, které v řízení před správním orgánem nebyly a ani nemohly být předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, nemůže to být přičítáno k tíži správního orgánu. Takové nové skutečnosti mohou dle žalovaného být toliko důvodem pro podání nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti.

Podle § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí. V posuzované věci ovšem Nejvyšší správní soud konstatoval, že kasační stížnost byla podána dne 24. 11. 2010, přičemž touto stížností napadený rozsudek byl zástupci stěžovatele doručen až dne 2. 12. 2010. Vzhledem k uvedenému tudíž vzniká otázka, zda by předmětná kasační stížnost neměla být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. jako předčasná.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na usnesení ze dne 7. 10. 2004, č. j. 2 Afs 148/2004 - 51, dostupné na www.nssoud.cz, ve kterém vyslovil závěr, že smyslem odmítnutí návrhu pro předčasnost podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je ochrana účastníků řízení před tím, aby soud nerozhodoval o návrhu, u něhož není splněna podmínka řízení (tj. v posuzovaném případě existence pravomocného rozhodnutí krajského soudu, jež stěžovatel kasační stížností napadá), přičemž nesplnění této podmínky by se mohlo negativně projevit na kvalitě rozhodování soudu. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozhodnutí zároveň zdůraznil, že předčasnost naopak nemá být vykládána jako prostředek pro procesní formalismus, a to ani ze strany soudů nebo ani ze strany účastníků řízení.

V posuzované věci sice stěžovatel podal kasační stížnost dříve, než mu byl rozsudek krajského soudu doručen, nicméně tato vada byla následně řádným doručením napadeného rozsudku dne 2. 12. 2010 zhojena. Navíc pokud by předmětná kasační stížnost byla v daném případě posouzena jako předčasná a jako taková odmítnuta, nemohl by stěžovatel posléze podat kasační stížnost novou, neboť lhůta pro podání kasační stížnosti již uplynula. Nejvyšší správní soud má za to, že předčasnost kasační stížnosti nelze vykládat takovým způsobem, jenž by ve svém důsledku bránil stěžovateli v přístupu k soudu.

Nejvyšší správní soud tedy důvody pro odmítnutí kasační stížnosti jako předčasné neshledal. Kasační stížnost, jak dále konstatuje Nejvyšší správní soud, byla podána osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační

stížnost je konečně přípustná i z hlediska § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Pokud byl totiž krajský soud zavázán Nejvyšším správním soudem posoudit určitou právní otázku, kterou se krajský soud ve svém prvním rozhodnutí vůbec nezabýval, musí být v tomto rozsahu kasační stížnost proti druhému rozhodnutí krajského soudu přípustná, neboť teprve v této druhé kasační stížnosti má stěžovatel možnost uplatňovat námitky proti právnímu posouzení věci krajským soudem, které v prvním rozhodnutí absentovalo.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) pokud bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj citovaný rozsudek ze dne 23. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 - 76, ve kterém formuloval právní názor, jímž pro další řízení zavázal krajský soud. Nejvyšší správní soud zdůraznil, že při posouzení otázky, zda v daném případě i při postupu podle § 75 odst. 1 s. ř. s. budou dány dostatečné záruky pro zachování principu „*non-refoulement*“, bude krajský soud muset pečlivě vážit konkrétní skutkové okolnosti daného případu. Jinými slovy, bude muset tuto otázku posoudit ve vztahu ke konkrétní situaci, ve které se stěžovatel v daném případě nachází. Nejvyšší správní soud se tudíž domnívá, že je dán první důvod přijatelnosti kasační stížnosti, neboť při posouzení rozhodné otázky nelze v úplnosti vyjít toliko z prejudikatury zdejšího soudu.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zároveň zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud předně podotýká, že jeho úkolem je toliko posoudit, zda krajský soud správně aplikoval § 75 odst. 1 s. ř. s., tedy zda postupoval správně, když s odkazem na zmíněné ustanovení nepřihlédl v rámci přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ke skutečnostem, jež stěžovatel uplatnil poprvé až v řízení před soudem, a naopak vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Jak již Nejvyšší správní soud vysvětlil ve svém rozsudku ze dne 23. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 - 76, v posuzované věci by bylo nutné prolomit závazné procesní pravidlo obsažené v § 75 odst. 1 s. ř. s. za předpokladu, že by bylo třeba použít právní normu používající aplikační přednost, konkrétně pak článek 3 Úmluvy, který je třeba ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (viz např. rozsudek ESLP ze dne 7. 7. 1989 *Soering proti Spojenému království*, rozsudek ze dne 17. 12. 1996 *Ahmed proti Rakousku*, rozsudek ze dne 29. 4. 1997 *H.L.R. proti Francii*, rozsudek ze dne 4. 2. 2005 *Mamatkulov a Askarov proti Turecku*, rozsudek ze dne 11. 1. 2007 *Salah Sheekh proti Nizozemí*, rozsudek velkého senátu ze dne 28. 2. 2008 *Saadi proti Itálii*, rozsudek ze dne 17. 7. 2008 *NA. proti Spojenému království*, rozsudek velkého senátu ze dne 27. 5. 2008 *N. proti Spojenému království* a mnoho dalších) vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, reálnému nebezpečí vážné újmy, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému

či ponižujícím zacházení nebo trestání, mj. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila. Krajský soud tedy musel posoudit, zda v situaci, kdy stěžovatel v řízení před soudem uvedl skutečnosti, které prokazatelně nastaly až po právní moci rozhodnutí správního orgánu ve věci mezinárodní ochrany a které jsou zároveň relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu, existují dostatečné záruky, že i v případě postupu soudu podle § 75 odst. 1 s. ř. s. (tj. v posuzované věci v případě zamítnutí žaloby) zde existují dostatečné právní záruky, že nedojde k nucenému vycestování stěžovatele do země původu dříve, než budou k tomu příslušným správním orgánem dostatečně zváženy tyto nové okolnosti.

Zde je třeba poukázat na to, že uvedený závěr potvrdil aktuální judikaturou i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, a to v usnesení ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, dostupném na www.nssoud.cz, ve kterém se rozšířený senát zabýval otázkou, zda v případě žalob ve věcech mezinárodní ochrany nejsou dány specifické důvody k prolomení jiného závazného procesního ustanovení, konkrétně § 75 odst. 2 věty první s. ř. s., podle něhož soud přezkoumává napadené správní rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Rozšířený senát ve zmíněném usnesení konstatoval: „*Ve věcech mezinárodní ochrany totiž existují mezinárodní závazky, které je třeba respektovat; ostatně mezinárodní smlouvou je soud rovněž vázán a je oprávněn také posuzovat soulad jiného předpisu s takovou smlouvou (čl. 10, čl. 95 Ústavy). Soud tedy musí nad rámec žalobních bodů respektovat princip non-refoulement vyplývající z Ženevské úmluvy a i z čl. 3 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. (...) Pro daný případ to znamená, že by soud nemohl přehlédnout (bez ohledu na obsah žaloby), pokud by byly dány důvody k ochraně žalobce před hrožící vážnou újmou v zemi původu, které žalovaný nezhlednil za situace, kdy již nepřibíhá v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta. (...) Pokud tedy soud má k dispozici poznatky o tom, že žadatel o azyl je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady non-refoulement a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení, rozhodnutí žalovaného zruší, aniž by taková skutečnost musela být žalobou výslovně namítána. (...) Pokud tedy soud nemá poznatky podporující závěr, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo nezbytné poskytnout cizinci doplňkovou ochranu, neboť k tomu byly důvody plynoucí ze zásady non-refoulement, která již nemůže být zjištěna v jiném řízení, pak možnost překročení žalobních bodů je vázána jen na výjimky upravené soudním řádem správním (tedy musela by být zjištěna buď nicotnost rozhodnutí, nebo jeho nepřezkoumatelnost znemožňující přezkoumání v mezích žalobních bodů).*“ Tyto závěry rozšířeného senátu jsou obdobně použitelné i pro postup krajského soudu podle § 75 odst. 1 s. ř. s.

Krajský soud tedy může postupovat v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. tehdy, pokud dospěje k závěru, že ač jsou zde z hlediska mezinárodní ochrany nové relevantní skutečnosti, které nebyly v řízení před správním orgánem zohledněny, existují v daném případě dostatečné záruky pro to, že tyto nové skutečnosti budou dodatečně posouzeny k tomu příslušným správním orgánem v novém správním řízení. Dlužno dodat, že by se s ohledem na čl. 13 Úmluvy i na čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod mělo vždy jednat o takové řízení, které je ukončeno rozhodnutím podléhajícím možnému soudnímu přezkoumání dříve, než skutečně dojde k vyhoštění či jinému nucenému navrácení dané osoby do země původu.

Krajský soud v dané věci dospěl k závěru, že vzhledem k povaze skutečností, které stěžovatel nově namítal v řízení před soudem, a vzhledem k tomu, že tyto skutečnosti mají oporu v listinách, které stěžovatel soudu v průběhu řízení předložil, není důvodu pochybovat o tom, že se jedná o takové nové skutečnosti, jež nebyly bez vlastního zavinění stěžovatele předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Krajský soud tedy uzavřel, že v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu v účinném znění by nová žádost o udělení mezinárodní ochrany, již by stěžovatel o tyto skutečnosti opřel, musela být posouzena jako přípustná.

S uvedeným závěrem Nejvyšší správní soud souhlasí, pokládá však za nezbytné v prvé řadě zdůraznit, že stěžovatel, ač mu bylo pravomocně uloženo správní vyhoštění, bude mít v každém případě možnost novou žádost o udělení mezinárodní ochrany podat. Novelou zákona o azylu provedenou zákonem č. 379/2007 Sb. byla totiž s účinností od 21. 12. 2007 z § 10 zákona o azylu vypuštěna dvouletá lhůta, před jejímž uplynutím nebylo možné opakovaně žádat o mezinárodní ochranu. Podle § 10 odst. 2 zákona o azylu, v účinném znění, je žádost o udělení mezinárodní ochrany oprávněn podat cizinec, jenž učinil prohlášení o mezinárodní ochraně. Podle § 3 odst. 1 zákona o azylu, v účinném znění, se prohlášením o mezinárodní ochraně rozumí projev vůle cizince, z něhož je zřejmé, že cizinec hledá v České republice ochranu před pronásledováním nebo před hrozcí vážnou újmu. Těto možnosti tedy bude moci stěžovatel využít.

Je třeba rovněž zdůraznit, že na stěžovatele se nevztahuje § 3 odst. 2 zákona o azylu, v účinném znění, podle něhož „za prohlášení o mezinárodní ochraně se nepovažuje projev vůle cizince podle odstavce 1 učiněný během jeho vycestování, učinil-li cizinec toto prohlášení po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany, pravomocném ukončení soudního řízení o žalobě nebo kasační stížnosti, po pravomocném ukončení řízení o správním vyhoštění nebo při výkonu trestu vyhoštění uloženého soudem. Za prohlášení o mezinárodní ochraně se dále nepovažuje projev vůle cizince podle odstavce 1, učinil-li cizinec toto prohlášení po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany a po rozhodnutí ministra spravedlnosti o povolení vydání cizince nebo po právní moci rozhodnutí soudu o předání cizince podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do cizího státu podle zvláštního právního předpisu.“ Nedávno vydaný komentář k zákonu o azylu k § 3 odst. 2 věte první zákona o azylu mj. uvádí: „*Jelikož toto ustanovení zcela zamezuje cizinci, aby se stal žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, musí být vykládáno přísně restriktivně. Lze jej aplikovat jen v případech, kdy budou splněny všechny uvedené podmínky kumulativně. (...) Vzhledem k podmínce, že musí být takové prohlášení učiněno během vycestování cizince, dopadá zejména na situace, v nichž orgány cizinecké policie realizují vyhoštění dotčeného (...) a on by se až v tomto okamžiku učiněným prohlášením chtěl vycestování vyhnout.*“ (Kosař, D., Molek, P., Honusková, V., Jurman, M., Lupačová, H.: Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 46). S tímto konstatováním se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje. Vzhledem k tomu, že stěžovatel, ač mu bylo uděleno správní vyhoštění, není nijak omezen na své svobodě, nic mu nebrání v tom, aby neprodleně po té, co obdrží tento rozsudek zdejšího soudu, učinil např. u příslušného útvaru cizinecké policie nebo v přijímacím středisku (viz § 3a zákona o azylu) prohlášení o mezinárodní ochraně. Takové prohlášení stěžovatele rozhodně nebude moci být považováno za „učiněné během jeho vycestování“. Na případ stěžovatele se nevztahuje ani věta druhá § 3 odst. 2 zákona o azylu, která byla do zákona vložena až novelou provedenou zákonem č. 427/2010 Sb. s účinností od 1. 1. 2011 a která se podle své dikce i podle důvodové zprávy k této novele týká výhradě případů, kdy je s konečnou platností rozhodnuto o vydání či předání cizince k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu do jiného státu. Pokud tedy stěžovatel učiní prohlášení o mezinárodní ochraně, bude žalovaný povinen umožnit mu v souladu s § 10 zákona o azylu podat novou žádost o mezinárodní ochranu.

Podle § 10a písm. e) zákona o azylu, v účinném znění, je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, „*podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany*“. V posuzované věci je zcela zřejmé, že se stěžovatel nejen dozvěděl o nových skutečnostech souvisejících s jeho trestním stíháním [redacted] pro trestný čin [redacted] až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, ale že k těmto novým skutečnostem - s ohledem na datace stěžovatelem předložených listin - také skutečně až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí došlo. Z toho vyplývá, že tyto nové a pro případné udělení mezinárodní ochrany relevantní skutečnosti

nemohly být bez zavinění stěžovatele předmětem předcházejícího pravomocně ukončeného řízení ve věci mezinárodní ochrany. Lze tedy souhlasit se závěrem krajského soudu, že nová žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu bude přípustná. Nejvyšší správní soud tedy zdůrazňuje, že žalovaný bude povinen v případě, že stěžovatel podá novou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou bude opírat o skutečnosti, jež vyšly najevo v předcházejícím řízení před správními soudy, posoudit tuto žádost jako přípustnou.

Nejvyšší správní soud tedy ve shodě s krajským soudem shledal, že v daném případě existují dostatečné záruky, že skutečnosti, k nimž došlo až po vydání rozhodnutí žalovaného, budou předmětem nového posouzení v rámci řízení o nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud přitom přihlédl i k vyjádření žalovaného během jednání před krajským soudem dne 1. 11. 2010 a dále k jeho vyjádření ke kasační stížnosti, podle nichž nic nebrání tomu, aby si stěžovatel podal novou žádost o udělení mezinárodní ochrany.

Na druhé straně musí Nejvyšší správní soud vyjádřit určité znepokojení nad tím, že podle protokolu o jednání před krajským soudem ze dne 1. 11. 2011 se měl pověřený pracovník žalovaného vyjádřit v tom smyslu, že pokud byl stěžovatel obviněn z trestného činu [REDAKCE], není to dle názoru žalovaného důvod pro udělení mezinárodní ochrany, neboť tento trestný čin je standardní součástí trestních kodexů i vyspělých zemí. Takové předjímaní výsledků budoucího správního řízení, které ještě nebylo ani zahájeno, považuje Nejvyšší správní soud za nepřípustné. Přitom situaci stěžovatele není vůbec radno bagatelizovat. Z uvedených listin, které předložil stěžovatel při druhém jednání před krajským soudem, je již bez jakýchkoli pochyb (pokud by nevznikly pochybnosti o pravosti těchto dokumentů, čemuž však prozatím nic nenavzděčuje) zřejmé, že stěžovatel je [REDAKCE] stíhán pro trestný čin [REDAKCE], za což mu hrozí trest mnohaletého odnětí svobody [REDAKCE]. Žalovaný bude tedy povinen velmi pečlivě a na základě co možná nejaktuálnějších informací o zemi původu stěžovatele mj. posoudit, zda je tu reálně nebezpečí, že by byl stěžovatel [REDAKCE] po svém pravděpodobném zatčení, během trestního procesu i po té, co by byl odsouzen, vystaven ohrožení života nebo mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu a ve smyslu čl. 2 (ve spojení s Protokolem č. 13) a čl. 3 Úmluvy. Bude přitom povinen se řídit nejen judikaturou správních soudů, ale i relevantní judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, k níž rozhodně nepatří toliko rozsudky ve věcech *Vihvarajah* a *Costello-Roberts*, které žalovaný ve svých rozhodnutích většinou zmiňuje. Proti novému rozhodnutí žalovaného ve věci mezinárodní ochrany bude mít stěžovatel v každém případě možnost podat žalobu, která by měla mít ze zákona (§ 32 odst. 3 zákona o azylu) odkladný účinek, obdobně pak případná kasační stížnost (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

V souvislosti s námitkou stěžovatele, že s ohledem na konkrétní okolnosti posuzované věci (především skutečnost, že stěžovateli již bylo rozhodnutím [REDAKCE] uloženo správní vyhoštění), neexistuje dostatečná záruka, že postupem cizinecké policie nedojde k neprodlenému a nucenému vycestování stěžovatele do země původu ještě dříve, než budou žalovaným zváženy nové skutečnosti, Nejvyšší správní soud upozorňuje na § 119 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, ze kterého vyplývá, že rozhodnutí o správním vyhoštění není vykonatelné po dobu řízení o mezinárodní ochraně a po dobu řízení o žalobě, případně kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany, které mají odkladný účinek.

I kdyby však stěžovatel novou žádost o udělení mezinárodní ochrany nepodal, není možné za daných okolností správní vyhoštění stěžovatele na základě stávajícího rozhodnutí o tomto vyhoštění realizovat. Takový postup by byl totiž v rozporu se zmiňovaným § 120a

odst. 2 zákona o pobytu cizinců, podle něhož vzniknou-li důvody znemožňující vycestování cizince po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění, policie vydá nové rozhodnutí ve věci podle § 101 správního řádu po vyžádání nového závazného stanoviska Ministerstva vnitra. Právě takové nové rozhodnutí policie o vyhoštění stěžovatele po té, co si policie vyžádá nové závazné stanovisko žalovaného k možným důvodům znemožňujícím vycestování stěžovatele, by bylo pro další postup nezbytné v posuzované věci. O tom je v daném případě žalovaný povinen příslušné orgány policie informovat. Toto nové rozhodnutí o vyhoštění stěžovatele by po vyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení (odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění má po novele provedené zákonem č. 427/2010 Sb. vždy odkladný účinek - § 169 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, v účinném znění) bylo možné napadnout správní žalobou, která by rovněž měla ze zákona (§ 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců) odkladný účinek.

Na základě těchto okolností a v důvěře ve správní orgány, že budou i nadále postupovat ve věci stěžovatele v souladu se zákonem a mezinárodními závazky ČR, Nejvyšší správní soud shledal v daném případě dostatečné právní záruky, že budou skutečnosti, které nastaly až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, v novém správním řízení řádně posouzeny z toho hlediska, zda nebrání navrácení stěžovatele do země původu a že tedy zásada „*non-refoulement*“ bude respektována. Za těchto okolností byl krajský soud oprávněn a zároveň i povinen vycházet v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového stavu, který tu byl v době jeho vydání. Kasační stížnost je tudíž nedůvodná.

Nejvyšší správní soud však znovu zdůrazňuje, že otázku, zda existují dostatečné právní záruky pro uplatňování principu „*non-refoulement*“ v případě, že vyjdou až v řízení před správními soudy najevo skutečnosti relevantní pro možné udělení mezinárodní ochrany, je nutno hodnotit vždy přísně individuálně, tedy vzhledem ke konkrétní situaci dotčeného žadatele o mezinárodní ochranu. Závěry, k nimž soud dospěl v nyní projednávané věci, se týkají výhradě případu stěžovatele a vycházejí z toho, že je v tomto případě zcela zřejmé, že stěžovatel bude mít možnost podat si novou a navíc přípustnou žádost o mezinárodní ochranu. Pokud by tomu tak, ať již z jakýchkoli příčin, nebylo, muselo by být nutně jiné i hodnocení Nejvyššího správního soudu.

S ohledem na uvedené lze shrnout, že uplatněné stížní námítky nejsou důvodné a nad rámec těchto stížních bodů Nejvyšší správní soud neshledal vady, k nimž by musel ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlížet z úřední povinnosti. Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů řízení, které mu však nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. dubna 2011

JUDr. Ludmila Valentová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Zdeňka Řezáčová